

reč pri nas v nemškem jeziku napraviti in nas strašno s svojo nemščino nadleguje in tudi sili, da naj mu nemške zapisnike podpišemo in potrdimo, in vsem našim zemljiščem nemška imena dodamo, kar se ve da nismo storili; pa vendar se nam čudno zdi, kako da se je imenovani gospod tako hitro spreobrnul in ne moremo razumeti, kaj je temu krivo*), ali je dobil kak višji ukaz ali je to storil iz strahu pred nemčurštvom?

Ali se nam bodo morebiti celo naši česki brati in rojaki, tako naglo v nemčurje spreobračevali? Tedaj bo slaba. — Jož. Veberič, župan.

Iz Podjunske doline. Vže od novega leta se truma ciganov, ki šteje nad 24 glav po tukajšni okolici vlačijo. Pazite torej posebno ve gospodinje, da vam ciganke, o prihodnji sreči in o loteriji vse dobro prerokovaje, v aržet ne sežejo; ne verujte vlačugi več, kakor dušnim pastirjem, ki vas vselej učijo, da je vedeževanje in prazna vera v prvi Božji zapovedi prepovedana in velik greh. —

Dobroljska srenja je bila do zdaj največja na Koroškem; obsegala je pol Podjunske doline. Ali zdaj se bo v veselje vsem tukajšnim Slovincem v več kosov razdelila. Vže večkrat smo se za tako ločitev potegovali, ali vselej zahman (zastonj). Pa zakaj? Dozdaj smo namreč mi Slovenci za ločitev prosili, zatoraj nismo bili uslišani. Ali zdaj, ko je naša stranka pri vseh volitvah za državni in deželni zbor in tudi za okraj slavno zmaga, zdaj ko slovenski in o groza! ultramontanski župan in goli slovenski kmetje kot odborniki in svetovalci v občini vladajo, zdaj liberalni nemški Dobroljčani sami prosijo za raztrganje velike srenje. Zatorej upamo, da bo zdaj prošnja uslišana, in liberalcem, pa še bolj nam pomagano. —

Deželno šolsko svetovalstvo v Celovcu je vkljub vsem učiteljem, ki so pri konferenciji v Velikoveu sklenili, le v slovenskem jeziku podučevati mladino, vsaj prva 4 leta, zaukazalo, (der Einheit wegen), da se že v drugem letu prične v nemškem jeziku v šoli podučevati. Ubogi učniki! kako jim bo pač mogoče, vse kar se zdaj od šole tirja in pričakuje, dopolniti, ako bojo morali trdo slovenske otroke še le v nemščini „dresirati“? Gospodje pri zeleni mizi pač ne vedo, kaj je uk?

Kar smo dolgo želeli, to smo zdaj dosegli. Katoliško društvo za celo Podjunsko dolino, ki je v št. Kocijanu beli dan zagledalo, je od deželne vlade potrjeno. Bilo je takega društva že silno potreba, ker se je vže veliko naših korenjakov v zanjke liberalno-nemškega društva „Bauernwille“ po imenu, in ki v Sinčevsi svoje srce ima, zapletlo in vjelo. Upamo, da bodo vsi Slovenci, ki še kaj marajo za vero in slovenščino kot udi pristopili!

Iz Podčetrčka. Nič veselega nimam poročati. Samo ubožstvo in stiske so pri nas. — Go-

rice so nam sicer lepo rodile, pa kaj pomaga, da kupcev ni. Pa če še kdo pride, hoče vino na pol zastonj imeti, in ubogi kmet, če hoče davke plačati, mora ga dati, kolikor mu kdo le ponuja, drugače pride naenkrat „Zahlungsauftrag“ in v nekaj dnevi mu zadnjo kravico prodajo. — Bog znaj, kaj smo vendar mi pregrešili, da nas še vedno vojaki stražijo! Toliko časa že ni o nobeni živinski kugi več slišati, a vendar je še zmirej kordon ob meji. Naveličali smo se zelo tega stanja. Posebno okužljivo je to za naša neskušena dekleta, — vsaj ves svet zna, kaki so vojaki. Bog nam jih skoro odpravi! — V naših krajih je bilo prejšnja leta v tem predpustnem času vedno veselo, ker vsaka kočja je gotovo enkrat veliko pojedino tako imenovani „furovž“ napravila — a sedaj? — Tudi tukaj se pozna pomanjkanje denarjev — in nasledki nesrečnega „krah!“ — Samo ženijo in možijo se prav pridno, staro in mlado, ubogo in bogato. Bolj revni se že skoro le zaradi tega ženijo, da dobijo nekaj krajcarjev k hiši, da zamorejo nekoliko dolgov poplačati, a nahaja se žalibože! tudi takih, ki še strehe nimajo, — pa se vendar ženijo in možijo! — Najbolj zanima sedaj tukaj ljudi možitev skoro najbogatejše deklice, na pol gosposke kmečke hčerke „Pepi“, ki se je celo zanašala nekega mladega profesorja gospa postati. Ker se njej je pa le zdelo predolgo čakati na njega, zadovoljila se je zdaj z malim trgovcem v Koprivnici. Tudi prav!

Iz pod Donačke gore. (Katehetovo plačilo.) Nekega zelo spridenega otroka so g. katehet primorani bili v šoli pograjati. Otrok pa nedostojno zarenči — kakor se je menda doma naučil, vsaj jabelko ne pade daleč od drevesa: — „bom že očetu povedal.“ No, in to je res tudi storil. Oče zaslišavši katehetovo strašno pregreho se nepotrebno razsrdi ter reče: bodem se napil, in potem bodem šel nad gospoda in jim povedal, kakoršnih še menda niso slišali? Reče in stori in gre v farovž razsajat.

Ovo razsajanje bila je zahvala za dobroto, da so razsajavcu isti g. katehet posodili nekoliko goldinarjev, ker Jih je bil za nje prosil. Vendar to ne dene nič, a druga je, da se je sprideni otrok potem takem pohvalil, g. katehet pa — pograjal. Konečno še opomni, da postaja od dne do dne navadnije pri nekaterih kmetih, da prihajajo takrat k župniškim uradom, kedar — so pijani! To je nestojnost, ki se ne da dovolj ostro grajati!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V mestih Maribor-Ptuj-Ormuž itd. bil je tako zvani zmešni liberalec dr. Duhač s 613 glasovi izvoljen za poslanca v državni zbor in je postal tedaj naslednik arestantu Brandstetterju v mestih, na deželi pa mu hoče biti

*) „Slov. Gosp.“ je to lani v števil. 50. hotel razjasniti, pa je bil zaradi tega pograbljen ali konfisciran. Ured.

kot „paverski kmet“ znani Miha Wretzl; vendar vse kaže, da bo premagan od Slovenca dr. Radaja. In res, kaj hoče neki g. Wretzl kot poslanec koristiti, če pa ni zmožen govoriti ne nemški ne slovenski? Kajti o njegovi zgovornosti velja: „pisl supn, pisl flajš, pisl bindiš, pisl tajč.“ Sploh naši nemškutarji imajo precejšno duševno sušo, če že Wretzla v deželni zbor tiščijo. Bodi jim, vendar Slovenci volimo zvedenca, našinca in — govornika! V državnem zboru je naš g. Herman zatirane Čehe zagovarjal, a predsednik mu je govoriti zabranil. To je se vé bilo lahko, a če je pravično in dobro, to je drugo prašanje. V isti seji so liberalci priporočali novo zakonsko postavo, katere jedro je: razvezljivost krščanskega zakona. Konservativni poslanci so temu ugovarjali. — V Budapeštu je 28. jan. umrl prvi Magjar Franc Déak (rodom Slovenec na Prekmurskem), po vsej deželi je velika žalost. Dnes je slovesni pogreb.

Vnanje države. Angleži delajo strahovite vojne priprave; to kaže, da se nekaj hudega kuha. Volitve za francosko starešinstvo so srečno izišle. Sedanja zmerna republika bo ohranjena, sicer pa je tudi pravi kralj Henrik prodrl z mnogo svojih prijateljev. Na Španskem bilo je te dni strahovito kri prelivanje. Liberalnega kralja Alfonza vojne so namenile pravega in konservativnega kralja Karlos-a kar uničiti; toda bile so na 3 mestih hude tepene! Vojske še ne bo hitro konec.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Na Srbskem hudo vre; Srbi ne vedó, ali bi omahljivega kneza Milana napodili in na Turke udarili, ali se tem nagloma napasti pustili. Črnogorski knez se očitno pripravlja na vojsko. V Hercegovini so bile zadnje dni krvave bitke. Knez Peter Karagorgjevič zbira vojne čete v Bosni. Naš Hubmajer vrlo napreduje. Do sedaj so Turki za vsem zgubili 10.000 mož. 26. jan. je zopet 1500 ubogih Kristijanov pribežalo k nam v Avstrijo. Revščina je nepopisljiva.

Za poduk in kratek čas.

Freimavreri, sedanji antikristi.

Od kod so freimavreri?

Vse do zdaj povedano o začetku freimavrerskega reda je neresnično in izmišljeno; resnično pa je, da so se kot družba freimavreri še le l. 1717 na Angleškem ustanovili, da torej še niti 200 let ni minulo od njihovega početka.

Duh freimavrerski je pač poprej že bil na svetu, in če freimavreri mislijo, da je ta zli duh nasprotovanja zoper zapovedi božje freimavrerstvo, tedaj imajo prav, če od začetka sveta svoj red datirajo. Zli duh je namreč od začetka nasprotoval duhu božjemu; najočitniše vendar od potlej, kar je Jezus Kristus, Sin božji, prišel na svet ter ustanovil na zemlji kraljestvo božje. Jezus je za

to nasprotovanje dobro vedel, kedar je Petru rekel: „Ti si Peter, to je skala, in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklena vrata je ne bodo zmagala.“ V teku časa se je to nasprotovanje na različne načine pokazovalo. V prvih časih so sovražniki Kristusovi ali antikristi s surovo silo preganjali Kristjane čez 300 let, pa brez zaželenega uspeha. Kristjani so trpeli in zmagali.

Ko s silo niso nič opravili, izmislili so si drug način; iztuhali so krive nauke, in so ž njimi pod krščanskim imenom nasprotovali krščanski veri. A katoliška Cerkev jih je hitro spoznala, in iz svoje srede izobčila, da jej niso mogli nič več škodovati. Za tem se je kat. Cerkev kakor suhih ali črvivih vej okleščeno drevo omladila in krepkejšo korenino pogнала.

Toda otroci teme so modrejši od otrok luči. Ker so se uni prepričali, da od zunaj nikako ne pridejo kat. Cerkvi do živga, iztuhali so še en način jo pogubiti. Pustivši jej njeno ustavo, njene postave in naredbe, so sklenili jedro njenega bistva ostrupiti, ali stebre sv. vere, na katerih kat. Cerkev sloni, podkopati, da se sčasoma sama ob sebi zruši, kakor drevo, v katero je zlezal črv izredivši se v suholadi zraven ležeči ter vsega od znotraj zjedel, preden je kdo kaj od zunaj opazil.

Začeli so to delo protestantje, dokončati pa ga želijo freimavreri. Protestantje so freimavrerm pot nadelovali ter tako uzrok postali njihove družbi, ki se je v sedanji podobi ustanovila, kakor sem že omenil l. 1717 na Angleškem.

Tukaj se je v začetku 18. stoletja nahajalo še več kamnoseških in zidarskih družeb ali cehov. Nekteri taki zidarski cehi so bili starodavni in imenitni, ker so si v teku časa pridobili veliko predprav in svoboščin. Udje takih cehov so imeli posebna tajna znamenja spoznavati in pozdravljati se med seboj. V političnih zmešnjavah in popolni malomarnosti v verskih rečeh so se skoro taki cehi zadušili. Leta 1716. so bili v Londonu še le štirje. Ti so se dogovorili na podlagi časa primernih prenaredb se združiti, da se pogina rešijo. Politične strasti in verska malomarnost pa je bila že vse ude tako navzela, da je iz teh 4 zidarskih cehov l. 1717 nastala prva freimavrerska loža. Za prvostolnika je bil izvoljen Anton Sayer, James Anderson pa je dobil naročilo po stari ustavi zidarskih cehov za to družbo spisati nov obrednik, ki je bil l. 1721. sprejet.

Ta prva velika loža freimavrerska je bila tako marljiva, da je do l. 1766. že okoli 500 podružnic ustanovila. (Konec prih.)

Smešničar 6. „No — viš — ga viš,“ je mrmral sam pri sebi nek pijanec opotekaje se po široki cesti, „pa bo le prav imel ta naš školnik, ki deco uči, da se zemlja vrti; — bo že tak — o kako se vse okoli mene vrti — še ene stopinje mi ne da ravne napraviti,“ in — plumps — štrbunknil je v potok tik ceste. Središčan.